

Výstup	Atraktivita území jako faktor pohybu obyvatelstva
Klíčová slova	atraktivita území - migrace - vícekriteriální analýza - RGB model

Souhrn problematiky

Pojem **atraktivita území**, respektive atraktivita regionu bývá spojován s **kvalitou života**, s **kvalitou služeb**, s **sociálními faktory**. Na atraktivitu území lze pohlížet multidisciplinárně, lze rozlišit **atraktivitu podnikatelskou**, **atraktivitu turistickou**, **atraktivitu sociálně ekonomickou** apod.

Atraktivním prostředím se může stát region v případě, že nabídne takový **soubor socio-ekonomických faktorů**, které **přilákají aktéry (podniky a obyvatelstvo) do regionu**.

Pro hodnocení se používají **faktory exogenního charakteru**, jako jsou:

- demografické faktory - přirozený pohyb obyvatel, mechanický pohyb, věková struktura,
- urbanistické faktory - urbanizace, urbanistický rozvoj, urbanistické prostředí,
- infrastrukturní faktory - zdravotnická infrastruktura, sociální infrastruktura,
- sociální faktory - naděje dožití, vzdělanost, nezaměstnanost, rozvodovost, kriminalita,
- environmentální faktory - krajinná struktura, kvalita ovzduší.

Značný důraz je současně kladený na **vzdělanost obyvatelstva**, což sebou přináší **zvyšování nároků na kvalitu životního prostředí, bezpečnost a širokou paletu možností trávení volného času**. Existuje celá řada jiných náhledů a publikací zabývajících se kvalitou života, například z pohledu pacientů apod.

Cílem zkoumání bylo **prokázání vztahu mezi chováním vybraných faktorů a kvalitou prostředí**, vyjádřeného subjektivní snahou člověka inklinovat do tohoto prostředí, která je charakterizovaná prostřednictvím migračních faktorů. Kvalita prostředí byla zúžena do tří dříve uváděných rovin – roviny sociálně ekonomických jistot, vyjádřená **stabilitou zaměstnanosti (podíl nezaměstnanosti) a kvalitou podnikatelského prostředí (vyjádřeného počtem firem na 1000 obyvatel)**, dále do roviny **bezpečí (vyjádřené kriminalitou a hospodářskou kriminalitou)** a roviny **ekologických jistot (znečištění, faktor ekologické stability)**. Jednotlivé faktory byly srovnávány k roku 2014, dále byla u některých faktorů zkoumána změna v pětiletém intervalu (2009 – 2014), jednotlivé faktory byly na základě výsledků utříděny a pořadí v jednotlivých faktorech bylo použito pro vícekriteriální hodnocení.

Budeme-li se zabývat migračními tendencemi a stavem populace v regionu, pak přírůstek stěhováním ukazuje ochotu obyvatel stěhovat se do regionu. **Přírůstek stěhováním a celkový přírůstek je markantní zejména ve Středočeském kraji a v okolí Brna**, na severovýchodě Moravy je „kompenzován“ značnou úmrtností. Počet úmrtí ukazuje kvalitu prostředí ve vztahu k lidskému zdraví a době života, může být zkreslený celkovým věkem populace v regionu.

Po srovnání modelů a mapových podkladů lze konstatovat, že **existují společné znaky a vazby mezi faktory pohybu obyvatelstva a atraktivitou regionu**. Nejvýraznější vazby jsou vidět mezi přírůstkem obyvatelstva, modelem zobrazujícím párové srovnání faktorů bezpečnosti a socioekonomických a modelem zobrazujícím párové srovnání faktorů ekologických a bezpečnostních. Celkově se však u vybrané množiny faktorů souvislost s pohybem obyvatelstva neprokázala. Na závěr se lze přiklonit k názorům, že **mobilita je chápána spíše jako životní strategie, vylidňování marginalizovaných obcí a regionů vede k další redukci základních služeb a vybavenosti v těchto územích**. Dochází ke **snížení rezidenční spokojenosti zejména u některých skupin obyvatelstva (mladší populace, VŠ vzdělaná populace apod.)**. Podle některých názorů je pohyb obyvatelstva vyvolán spíše tlakem sociální diferenciace, protože podíl obyvatelstva v bohatých regionech se zvyšuje. Rovněž se dochází k závěrům, že **rozhodování o migraci není zdaleka založeno jen na ekonomických důvodech, svou roli hraje množství sociálních, environmentálních nebo psychologických faktorů**.

Odborný příspěvek v plném znění byl zveřejněn ve Sborníku z XIX. Mezinárodního kolokvia o regionálních vědách (2016, Čejkovice) a vyjadřuje odborný pohled autorů na danou problematiku. Kontakty na autory originálního textu jsou uvedeny ve Sborníku (str. 915).

Příloha: <https://is.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/4884317/Sbornik2016.pdf>